

Inhoud

Inhoud	5
Voorwoord	11
Inleiding	13
1 Een eerste oriëntatie	17
1.1 De geschiedenis	17
1.2 De therapiegroep	19
1.3 De dynamische focus en ‘structuur aanbrengen’	21
1.4 De tijd als constituerende factor van de therapie	22
1.5 De duur van korte dynamische groepstherapieën	23
1.6 Een karakteristieke werkwijze	23
1.7 Soorten therapiegroepen	24
1.8 Gesloten therapiegroepen	25
1.9 Het indicatiegebied	25
1.10 Opbouw van dit boek	26
DEEL 1 DE UITGANGSPUNTEN	29
2 Wat is psychodynamische psychotherapie?	30
3 De interpersoonlijke psychotherapie	33
3.1 Inleiding	33
3.2 De psychoanalyse	33
3.3 De Amerikaanse interpersoonlijke psychotherapie	41
3.4 De objectrelatietheorie	46
3.5 De zelfpsychologie	50
4 Gevoelens, emoties en affecten	57
4.1 Inleiding	57
4.2 De begrippen gevoel, emotie en affect	58
4.3 Gevoelens in de psychoanalyse	60
4.4 Silvan Tomkins’ theorie over gevoelens	61
4.5 Affecten in de korte psychotherapie van McCullough	63

4.6	Gevoelens in context	67
4.7	Gevoelens in de (korte) dynamische groepstherapie	69
5	Groepen en psychotherapiegroepen	71
5.1	Inleiding	71
5.2	Groepen	72
5.3	Psychotherapiegroepen	78
6	Vier visies op groepspsychotherapie	83
6.1	Inleiding	83
6.2	De groepsanalyse	83
6.3	De interpersoonlijke groepspsychotherapie	88
6.4	De groepsfocale-conflicttheorie	92
6.5	De basisovertuigingsgroepen en regressie	98
7	Drie karakteristieken van de korte dynamische groepstherapie	105
7.1	Inleiding	105
7.2	De steunend-ontdekkende psychotherapie	105
7.3	Therapeutische doelstellingen	112
7.4	De betekenis van de tijd in de korte dynamische groepstherapie	113
8	De dynamische focus	119
8.1	Inleiding	119
8.2	Essentiële overeenkomsten	121
8.3	Variatie in dynamische focussen	123
8.4	Psychoanalyse en dynamische focus	128
8.5	De gebruikelijke thema's van de dynamische focus	129
8.6	Facetten van de dynamische focus	129
8.7	Dynamische focus en korte dynamische groepstherapie	132
DEEL 2 VOORDAT EEN KORTE DYNAMISCHE GROEPSTHERAPIE BEGINT		133
9	Intake, indicatie en groepssamenstelling	134
9.1	Inleiding	134
9.2	De therapeutische intake	135
9.3	Het indicatiegebied	138
9.4	Het samenstellen van therapiegroepen	145
10	De werkrelatie	147
10.1	Inleiding	147
10.2	Psychotherapeutische stromingen en de werkrelatie	149
10.3	De huidige situatie	149
10.4	De werkrelatie in de (korte) dynamische groepspsychotherapie	150

DEEL 3	TIJDENS EEN KORTE DYNAMISCHE GROEPSTHERAPIE	153
11	De therapeut en de ‘voorwaarden voor de therapie’	154
11.1	Inleiding	154
11.2	De groepstherapeut	155
11.3	De ‘basisvoorwaarden’	156
11.4	Over doorzichtigheid van de therapeut	159
11.5	De actieve opstelling van de therapeut	160
11.6	Het onderzoek van Lieberman, Yalom en Miles	161
12	Oriëntatie voor de praktijk: algemeen	163
12.1	Inleiding	163
12.2	Uitgangspunten van de therapeut	164
12.3	Enkele algemene interventies	166
12.4	Zelfonthulling en feedback	169
12.5	Therapeutische factoren	171
12.6	Groepsinterpretaties	174
13	Oriëntatie voor de praktijk: specifiek	177
13.1	Inleiding	177
13.2	Vier groepstherapiestromingen in de praktijk	178
13.3	Capita selecta uit de psychodynamische psychotherapie	185
14	De bijdrage van de individuele korte dynamische psychotherapie	195
14.1	Inleiding	195
14.2	Ferenczi en Rank	195
14.3	Alexander	198
14.4	De eerst generatie: een inleiding	199
14.5	Davanloo	201
14.6	Malan	202
14.7	Sifneos	205
14.8	Mann	207
14.9	‘Moderne varianten’: een inleiding	210
14.10	McCullough	210
14.11	Alpert en Fosha	212
14.12	‘De onderzoekers’: een inleiding	214
14.13	Strupp en Binder	215
14.14	Luborsky en de Penn-groep	218
14.15	Weiss en Sampson	221
15	De structuur van therapiegroepen als uitgangspunt	227
15.1	Inleiding	227
15.2	Normen	228
15.3	Rollen	233
15.4	Cohesie en groepsklimaat	239

16	De complexe fenomenen uit de psychoanalyse	243
16.1	Inleiding	243
16.2	Weerstand	244
16.3	Afweer en afweermechanismen	247
16.4	Overdracht	252
16.5	Tegenoverdracht	258
16.6	Inzicht	260
16.7	Interpretaties	263
17	Ontwikkelingsfasen van korte dynamische therapiegroepen	271
17.1	Inleiding	271
17.2	De beginfase (zitting 1 tot en met 5)	273
17.3	De oppositiefase (zitting 6 tot en met 9)	276
17.4	De werkfase (zitting 10 tot en met 15)	278
17.5	De eindfase (zitting 16 tot en met 18)	281
17.6	Na afloop van de therapie	283
DEEL 4	ENKELE VOORBEELDEN	285
18	Over doelgroepen	286
18.1	Inleiding	286
18.2	Adolescenten	287
18.3	Ouderen	289
18.4	‘Verliesgroepen’	294
18.5	Persoonlijkheidsstoornissen	298
18.6	Borderline persoonlijkheidsstoornissen	301
18.7	Cocaineverslavingen	305
18.8	Trauma’s en korte dynamische groepstherapie	308
Appendix: De verdiensten en risico’s van structuur		317
Nawoord		321
Literatuur		323
Register van namen		341
Register van zaken		345